

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

20 май 2016 г. – Вариант 1

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. Защо хан Тервел е наречен „спасителят на Европа“?

- А) помага на император Юстиниан да си върне престола
- Б) установява мирни отношения с Византия
- В) спира набезите на аварите към България
- Г) отблъсква арабите от Константинопол

2. Каква е основната цел на княз Борис I в преговорите с папа Николай I според документа?

„Вие питате дали е позволено да ви се ръкоположи патриарх. Но за това нещо определено не можем да ви отговорим, преди да се върнат нашите пратеници, които заедно с вас изпращаме, и ни съобщят какво множество и единодушие на християните има у вас...“

Из „Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите“

- А) да уреди въпроса с покръстването на българите
- Б) да получи разрешение от папата за самостоятелна българска църква
- В) да съдейства за мирните отношения на България със съседните държави
- Г) да договори посрещането на папските пратеници в България

3. Кого православната църква почита като „Св. Седмочисленици“?

- А) първите български митрополити
- Б) последователите на Св. Иван Рилски
- В) първите седем патриарси
- Г) Кирил и Методий и техните ученици

4. Кой книжовник е съвременник на цар Симеон Велики?

- А) Климент Охридски
- Б) Патриарх Евтимий
- В) Григорий Цамблак
- Г) Матей Граматик

5. Кое обяснение съответства на подчертаното в текста понятие?

„В годината на сътворението на света 6412, индикт 7 границата между българи и ромеи при Симеон, от бога владетел на българите, при олгутаркан Теодор и при комит Дристър.“

„Наръшки надпис“ от 904 г.

- А) почетна титла на представител на боилското съсловие
- Б) военен ранг на командващ провинциална войскова единица
- В) представител на т. нар. „хранени хора“ на владетеля
- Г) длъжност на управител на военно-административна област

6. Кой от мирните договори НЕ е означен върху линията на времето?

- А) на хан Тервел с император Теодосий III
- Б) на хан Омуртаг с император Лъв V Арменец
- В) на хан Борис I с император Михаил III
- Г) на цар Петър I с император Роман I Лакапин

7. Кой български владетел управлява по време на съществуването на Латинската империя?

- А) цар Борис II
- Б) цар Калоян
- В) Иван Александър
- Г) Иван Шишман

8. Кое изображение НЕ е от периода на Второто българско царство?

А)

Б)

В)

Г)

9. Кое антиосманско въстание (XV-XVII в.) избухва в район, населен предимно с българи католици?

- А) Първото Търновско
- Б) Второто Търновско
- В) Чипровското
- Г) Карпошовото

10. Каква функция на женските дружества през Възраждането представя откъсът?
„... Женското дружество в Карлово за една година от създаването си строи със събрани пожертвования сграда за 40 000 пиастъра за девическо училище, което дотогава се помещаваше в една килия при църквата.“

Из „Доклад на Найден Геров до руския посланик Николай Игнатиев“ от 1871 г.

- А) грижата за образованието на българката
- Б) събирането на средства за изграждане на храмове
- В) материалното подпомагане на жените
- Г) участието на жените в църковното движение

11. Кое произведение е дело на Софроний Врачански?

- А) „Абагар“
- Б) „Царственик“
- В) „Неделник“
- Г) „Стематография“

12. По време на Великденската акция от 3 април 1860 г.:

- А) чрез специален ферман султанът провъзгласява създаването на Българската Екзархия
- Б) Иларион Макариополски провъзгласява отделянето на Българската църква от Вселенската патриаршия
- В) султанът разрешава на българската община в Цариград да чества официално Великден
- Г) в Пловдив след празничната литургия българите отстраняват гръцките свещеници от християнските храмове

13. Кое събитие от времето на Българското възраждане се е случило най-рано?

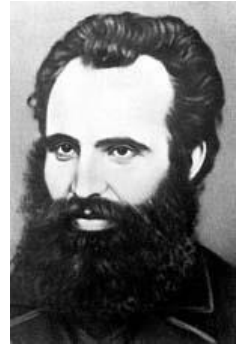
- А) отпечатване на първия български вестник „Български орел“
- Б) откриването на първото взаимно училище
- В) създаването на „История славянобългарска“
- Г) избухването на Старозагорското въстание

14. Общото между д-р Петър Берон, Васил Априлов и Евлоги Георгиев е, че те са:

- А) дарители
- Б) писатели
- В) драматурзи
- Г) художници

15. Кое събитие е свързано с дейността на личността от снимката?

- А) създаването на Българския революционен централен комитет
- Б) издаването на вестник „Дунавски лебед“
- В) организирането на Априлското въстание
- Г) сформирането на Първата българска легия

16. Идейните възгледи на кой български възрожденски деец разкрива откъсът?

„Там, дето живее българинът – в България, Тракия, Македония. Па и от каквато и да е народност да живеят в тоя наш рай, ще бъдат равноправни с българинът във всичко. Ще имаме едно знаме, на което ще пише: свята и чиста република.“

- А) Георги Раковски
- Б) Васил Левски
- В) Любен Каравелов
- Г) Христо Ботев

17. За правомощията на коя институция се отнася откъсът от Търновската конституция?

„Чл.1 Намаляване или уголемяване територията на Българското княжество не може да стане без съгласието на _____ (..)“

Чл. 143 Министерският съвет свиква _____:

ал.1 За избиране на нов княз в случай, ако царуващия княз се помине, без да остави подире си наследник ...

ал. 2 За избиране на регенти, кога наследникът на престола е непълновъзрастен ...“

- А) Обикновено народно събрание
- Б) Велико народно събрание
- В) Правителство
- Г) Върховен съд

18. Какъв е статутът на Източна Румелия според Берлинския договор?

- А) вилает
- Б) васално княжество
- В) автономна област
- Г) бейлербейство

19. Кое понятие съответства на съдържанието на откъса от документа?

„Понеже българският народ и войската намират, че моето по-нататъшно стоеие на българския престол е вредно за интересите на страната, то аз се отказвам от престола, като обещавам, че няма да имам за него и занаяпред никакви претенции.“

Указ на княз Александър I, 9 август 1886 г.

- А) детронация
- Б) абдикация
- В) коронация
- Г) узурпация

20. На снимката е отразено събитие от 1908 г., на което присъстват българският монарх, министри и генерали. Кое е събитието?

- А) откриването на първото Пловдивско изложение
- Б) освещаването на паметника на Цар Освободител
- В) обявяването на Независимостта на България
- Г) тържествено откриване на Народния театър

21. Интересите на кое съсловие защитава Александър Стамболийски по време на своето управление?

- А) интелигенцията
- Б) селяните
- В) индустриалците
- Г) търговците

22. Модернизацията на българската столица през първото десетилетие на XX век се свързва с:

- А) изградените широки булеварди
- Б) многократно нарастналият брой на жителите
- В) асфалтираните малки и големи улици
- Г) пуснатите в експлоатация първи трамваи

23. В коя област творят Иван Мърквичка, Владимир Димитров – Майстора и Ярослав Вешин?

- А) драматургия
- Б) архитектура
- В) музика
- Г) живопис

24. За кой мирен договор се отнася откъсът от речта на министър-председателя Александър Стамболийски в Парламента?

„Носим смъртник. Така отговорих на ония, които ме запитваха, щом слязох от трена на софийската гара, какво носим от Париж. И наистина на нас се предаде от конференцията в Париж един същински смъртник, който постави целия български народ в траур. Проектодоговорът за мир е един от най-ужасните. Ние знаехме и очаквахме, че ще бъдем съдени и че над нас, българите, ще се издаде присъда, но ние никога не допускахме, че тая присъда ще бъде толкоз несправедлива и жестока...“

- А) Версайския
- Б) Сенжерменския
- В) Ньойския
- Г) Трианонския

25. По времето на кое събитие се развива част от действието в романа „Тютюн“ на Димитър Димов?

„... из въздуха се носеше нещо тревожно. Навсякъде разговаряха за Полския коридор. Идеше война... Вестниците публикуваха дълги статии от запасни генерали, които изтъкваха традиционното немско-българско приятелство от Първата световна война, а новият министър-председател — сега царят бе избрал за шеф на правителството археолог — направи тайнствен намек за светлото бъдеще, което чака България...“

- А) Първата Балканска война
- Б) Първата световна война
- В) Втората световна война
- Г) Междусъюзническата война

26. Подредете историческите събития с участието на България в хронологическа последователност:

1) Създаване на Съвета за икономическа взаимопомощ (СИВ); 2) Приемането на България в Северноатлантическия пакт (НАТО); 3) Присъединяване към Тристранния пакт; 4) Основане на Организацията на Варшавския договор

- А) 2, 1, 3, 4
- Б) 4, 2, 1, 3
- В) 1, 3, 2, 4
- Г) 3, 1, 4, 2

27. Кое е обща черта на тоталитарния модел в Германия, Италия и СССР през 30-те години на XX век?

- А) ликвидирането на многопартийната система
- Б) утвърждаването на войнстващ антисемитизъм
- В) създаването на корпорации в производството
- Г) въвеждането на петгодишни стопански планове

33. Срещу съответната буква в свитъка на свободните отговори запишете историческата личност и века, свързани с посочените събития/факти:

- А) избухване на първото българско въстание срещу византийската власт
- Б) създаването на Българска земска войска като част от руската армия
- В) установяване на тоталитарно управление в Германия

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящия термин/понятие (диоцез, ратификация, национализация, автокефалия, денацификация, коопериране), които съответстват на дадените определения:

- А) самостоятелен статут на една православна църква спрямо друга
- Б) процес на превръщане на частната собственост в държавна
- В) утвърждаване на международен договор от висшия орган на властта, придаващо му правна сила в съответната държава

35. За всяко от изброените понятия посочете в свитъка за свободните отговори конкретен пример от българската или съвременната световна история:

- А) кесар
- Б) абдикация
- В) окупация

36. Прочетете внимателно откъса от „История“ на Никита Хониат и отговорете на поставените въпроси:

- А) Кое събитие от българската история описва авторът и през коя година е станало?
- Б) Кой български владетел е извоювал победата?
- В) Какво е значението на битката за развитието на България?

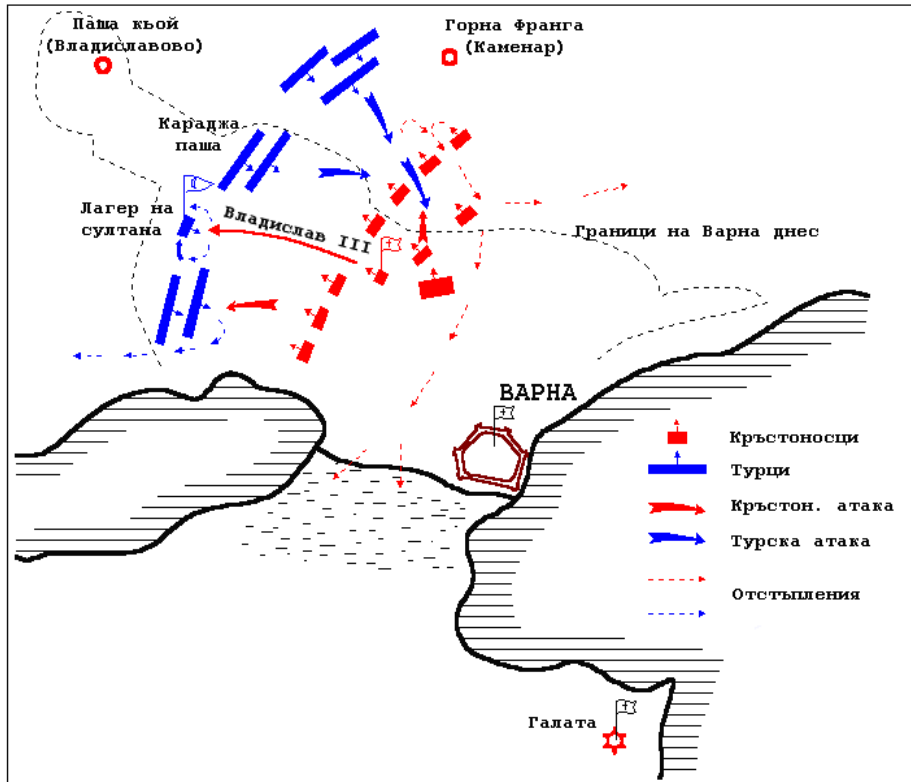
„Като гъст черен облак скитите нападнали латинците и не им давали възможност нито да разгънат конницата, нито да избягат. Загинала най-добрата част от латинската войска, която била опитна да си служи с копия. Загинал и граф Людовик дьо Блуа. А Балдуин бил пленен и изпратен в Мизия. Оттам бил препратен в Търново, където го затворили в тъмница...“

37. Разгледайте картосхемата и отговорете на поставените въпроси:

А) Къде и през коя година става отразеният сблъсък между османската войска и обединените християнски сили?

Б) Кой от водачите на кръстоносната армия оцелява в битката?

В) Как завършва битката?

38. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

А) Кой е авторът на този учебник? С кое популярно название е известен учебникът?

Б) Кога и къде е издаден?

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Защо Априлското въстание се определя като най-голямата проява на българската национална революция?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какви са проявленията на Източната криза (1875 – 1878)?
2. Какви решения взема Гюргевският комитет?
3. Как протича подготовката на въстанието по окръзи?
4. Как се осъществяват въстаническите действия в отделните окръзи?
5. Какво е мястото на Априлското въстание в българската история?